

**Biserica greco-catolică în atenția
Securității în anii '70 - '80
Acțiunea „APELUL”**

MINISTERUL DE INTERNE
DEPARTAMENTUL SECURITĂȚII STATULUI
INSPECTORATUL JUD. SECURITATE SIBIU
Nr. 817A/60 - din 5.04.78

STRICT SECRET

23

SE APROBA

lt. col. Iacobuta

NOTA

privind măsuri informativ operative
ce vor fi întreprinse pt. identificarea
autorilor "APRIULUI" greco-catolic

Din datele ce există la problemă rezultă că pe raza municipiului Medias există o concentrație de foști preoți greco-catolici nereveniți în număr de 8, cei mai reprezentativi fiind: SURDU GHEORGHE și MUNTEANU IOAN, care continuă să mențină legături clandestine cu episcopul TODRA ALEXANDRU de la Reghin, PLOSCARU IOAN din Lugoj și alte elemente active suspecte în cazul "APRIULUI".

Din date verificate obținute din dosarul de urmărire informativă existent asupra lui SURDU GHEORGHE rezultă că MUNTEANU ION deține un rol de curier clandestin greco-catolic între concentrarea de foști preoți greco-catolici din Medias și TODRA ALEXANDRU din Reghin.

De asemenea mai rezultă că MUNTEANU IOAN deține la domiciliu o mașină de scris cu care redactează diferite materiale greco-catolice în care sens se consultă frecvent cu SURDU GHEORGHE.

Pentru a stabili dacă MUNTEANU IOAN și SURDU GHEORGHE pe linia "APRIULUI" greco-catolic cît și faptul de a clarifica rolul acestora în cadrul clandestinității greco-catolice din țara noastră vor fi întreprinse următoarele măsuri:

I. MASURI VIZIND PE MUNTEANU IOAN

1-Studierea la fața locului a posibilităților de instalare a mijloacelor speciale T.O. precum și a unei eventuale percheziții secrete avînd drept scop clarificarea preocupărilor celui în cauză pe linia manifestului greco-catolic cît și a altor acțiuni clandestine ale acestuia.

Răspunde: Lt. col. FERENT MIRCEA
Lt. col. IACOBUTA

Termen: 10.04.1978

2-Obținerea de probe de la mașinile de scris de la fostul loc de muncă al obiectivului (Fabrica de mobilă) în vederea comparării grafice cu materialele difuzate în cazul "APRIULUI". Avem în atenție mașinile "CONSUL" și "ERIKA".

Răspunde: Lt. maj. BUSTAN IOAN
Termen: 5.04.1978

3-Obținerea unei probe de scris în mod legendat sau prin rețeaua informativă de la mașina de scris pe care o ține acasă suspectă a fi fost folosită în redactarea unor materiale greco-catolice.

Răspunde: Mr. Fecete Augustin
Termen: 10.04.1978

4-Obținerea de fotografie și amprente palmare ale acestuia care vor fi înaintate la Direcția I Serviciu IV pt. expertiză.

Răspunde: Mr. FECETE AUGUSTIN
Termen: 10.04.1978

5-Stabilirea cu exactitate a locului de muncă actual ale fiicei și ginereului obiectivului după care vom selecționa rețeaua informativă cu posibilități pe lângă aceștia și eventual realizarea unei infiltrații la persoana urmărită. Totodată vom obține probe de scris de la mașinile de scris "CONSUL" și "ERIKA" de unde aceștia lucrează.

Răspunde: Mr. Fecete A.
Termen: 10.04.1978

6-Identificarea tuturor legăturilor din mediul foștilor preoți și laici greco-catolici din țară în vederea stabilirii modului cum aceștia sînt cunoscuți în evidențele Securității, precum și pt. întreprunerea unor surse informative cu posibilități de informare.

Răspunde: Lt. col. Vasilescu N. 54

Mr. Fechte A.

Termen: 1.05.1978

7-În baza unei combinații informative va fi infiltrată sursa "NICU" în scopul clarificării unor aspecte cu privire la atitudinea politică a obiectivului cît și a unor eventuale preocupări pe linia "APRLU-LUI" greco-catolic.

Răspunde: Mr. Fechte A.

Termen: 1.06.1978

8-Cunoscîndu-se faptul că pe 2.05.1978 MUNTEANU IOAN și SURDU GHEORGHE intenționează a se deplasa la Episcopul TODEA ALEXANDRU la Reghin se va solocita sprijinul organului de filaj a I.J. Sibiu pt. identificarea rețea legăturilor și stabilirea altor acțiuni ascunse greco-catolice.

Răspunde: Lt. col. FERENT M.

Termen: 25.04.1978

Totodată vom colabora cu I.J. Mureș pt. instruirea și sensibilizarea rețelei din problemă de care se dispune la Reghin și care în perioada respectivă să fie interpusă pt. stabilirea de date ce interesează Securitatea Statului.

Răspunde: Lt. col. Vasilescu N.

Termen: 20.04.1978

9-Vom sensibiliza organul "S" pt. interceptarea materialelor privind pr. MUNTEANU IOAN și SURDU GHEORGHE, urmînd ca noile legături care vor apare să fie verificate în timp operativ util și stabilite măsuri corespunzătoare.

Răspunde: Mr. Fechte A.

Termen: permanent

II. MASURI VIZIND PE SURDU GHEORGHE

1-Avînd în vedere că cel în cauză a fost anunțat la ultima contactare realizată în martie a.c. că va fi întilnit de tov. Lt. col. Vasilescu de la București se va realiza o nouă contactare a acestuia în scopul de terminării lui la reacții și o atitudine mai temperată în diferite medii greco-catolice.-

-cu această ocazie i se va "confia" că se dețin date precum că unele persoane din București și Cluj îl invocă ca element participant la acțiunea "APRLULUI" greco-catolic. Totodată i se va atrage atenția că atitudinea sa din ultima perioadă de timp nu se înscrie în conformitate cu cele stabilite și rața de care s-a angajat anterior.

Răspunde: Lt. col. Vasilescu N.

Lt. col. Ferent M.

2-Continuarea dirijării informatorilor "LUCA MIHAI" și "NICU" care în baza unor sarcini concrete și bine determinate vor fi trimiși la domiciliul obiectivului în scopul stabilirii de noi aspecte privind poziția politică a acestuia cît și în legătură cu preocupările greco-catolice.

Răspunde: Mr. Fechte A.

Termen: 1.06.1978

3-Selectarea rețelei informative de Securitate din com. Boian care are posibilitate pe lîngă SURDU GHEORGHE pt. a cunoaște cît mai concret scopul și preocupările obiectivului cînd se deplasează în comuna respectivă.

Răspunde: Col. Gergely Fr.

Ofițerul din problemă

Termen: 1.05.1978

4-Continuarea selectării rețelei informative de care dispunem din mediul unor tineri ce frecventează diverse licee din Mediaș în vederea stabilirii a 2 surse care împreună cu părinții lor (=n special fii de intelectuali) să se deplaseze la domiciliul obiectivului solicitînd ore de meditație în lb. franceză.

-preconizăm a cunoaște discuțiile laterale pe care cel în cauză le face uneori cu tinerii și dacă acestea sînt canalizate pe linie gre-

co-catolică.

Răspunde: Mr. Fechte A. 55

Termen: 1.05.1978

5-Sub sprijinul și îndrumarea Direcției I Serviciul IV-vor fi inițiate combinații informative folosind rețeaua din problemă cu posibilități la obiectiv de care dispun alte organe de Securitate în special cele limitrofe Alba, Mureș și Cluj.

Răspunde: Lt. Col. Vasilescu N.

Mr. Fechte A.

Termen: 1.06.1978

În raport de informațiile ce vor fi obținute prezenta notă va fi completată cu noi măsuri care vor fi raportate în timp util la Direcția I-a Serviciul IV-București.

Din partea Direcției I-a
Lt.col.

VASILESCU NICOLAE

De acord.

Sef. Sec. Municipale

Lt.col.

FERENT MIRCEA

MINISTERUL DE INTERNE
DEPARTAMENTUL SECURITĂȚII STATULUI
DIRECȚIA I. - SERVICIUL IV
Nr.140/IH/001142/6/__.09.1978

27
De acord STRICT SECRET
Hof ex. nr. 2

R A P O R T

În perioada 11-13 septembrie a.c. am analizat la I.J.Sibiu-Securitate, modul cum s-a acționat asupra elementelor active cunoscute cu activitate și legături suspecte pe linia reînființării fostului cult greco-catolic și în special asupra celor selecționate ca fiind cele mai suspecte în cazul "APELUL".

Dintre elementele greco-catolice incluse în baza de lucru la problemă, au fost selecționate ca suspecte în cazul "APELUL" numiții ONOFREI POMPEI, SÎRBU LEON, CRISTEA VASILE, SURDU GHEORGHE, STOIAN VALER, MUNTEANU IOAN.

Asupra numiților ONOFREI POMPEI, SURDU GH, STOIAN VALER și MUNTEANU IOAN s-au deschis dosare de urmărire informativă în cadrul cărora s-au prevăzut măsuri adecvate pentru stabilirea acțiunilor lor dușmănoase și dacă au avut vreo contribuție la redactarea "APELULUI" greco-catolic sau tangență cu autorii respectivi.

Astfel numitul ONOFREI POMPEI are instalate mijloace speciale la domiciliu, folosindu-se cu intermitență filejul și controlul scrierilor ascunse fiind încadrat informativ și cu sursele "VIOLETA" și "SANDU". S-a stabilit că cel în cauză este vizitat la domiciliu de multiple elemente printre care și deservenți ai ^{postului} cult greco-catolic, poartă discuții cu privire la reînființarea culturii greco-catolic, are legături cu persoane care au aparținut acestui cult, însă nu au reușit date din care să se concluzioneze că ar cunoaște persoane care sînt implicate în "APELUL". Prin măsuri combinate a fost determinat să-l viziteze la domiciliu pe SURDU GHEORGHE, unde sub controlul mijloacelor speciale, au discutat aspecte cu privire la "APEL" fără a rezulta ca vreunul din ei să cunoască împrejurările legate de redactarea, multiplicarea și difuzarea "APELULUI".

Din datele obținute rezultă că ONOFREI POMPEI are rețineri față de sursele dirijate pe lângă el în sensul că atunci când s-au făcut referiri la activitatea sa și la apariția "APELULUI" de fiecare dată a schimbat subiectul abordând alte probleme.

De altfel cele 2 surse cu care este încadrat nu au posibilități de penetrare pe lângă cel în cauză și ca urmare nu s-a putut efectua o combinație cu acești informatori.

În această perioadă ONOFREI POMPEI a fost contactat de mai multe ori de organele noastre, abordându-se în discuții și aspecte legate de apariția "APELULUI". După aceste contactări nu au rezultat aspecte deosebite.

Cu prilejul introducerii mijloacelor speciale la cel în cauză s-a efectuat și percheziție secretă, rezultatul fiind negativ.

Pentru documentarea activității numiților SURDU GH., STOIAN VALER și MUNTEANU IOAN din Mediaș, de asemenea s-au folosit mijloacele speciale combinate cu rețeaua informativă, filajul și controlul scrierilor ascunse.

De asemenea s-au efectuat și percheziții secrete și au fost contactați periodic însă nu au rezultat probleme legate de apariția "APELULUI".

A reieșit însă că SURDU GH. are legături foarte apropiate cu episcopul PLOSCARU GHEORGHE de la Lugoj și cu alte elemente greco-catolice, exteriorizându-și reciproc speranța în reconsiderarea cultului greco-catolic.

Si din analiza acestor cazuri rezultă că rețeaua informativă folosită pe lângă obiective este limitată în posibilități și ca urmare nu s-au putut efectua combinații pentru adâncirea problemelor.

Numiții SIRBU LEON și CRISTEA VALE din Sibiu, suspecti în acțiunea "APELUL" sînt urmăriți cu rețea informativă și periodic au fost puși în filaj pentru a stabili persoanele pe care le contactează.

Din analiza materialului informativ rezultă de asemenea că aceste elemente nu sînt înscrise în mod corespunzător cu rețeaua întrucît are posibilități limitate.

Asupra numitului SIRBU LEON nu s-a acționat așa cum s-a stabilit la analiză efectuată de Direcția I în luna februarie a.c. pentru a se clarifica natura relațiilor pe care le are cu ONOFREI POMPEI și BOILA MARTEI

din Cluj în sensul că în raport cu situația operativă nu s-au folosit toate mijloacele muncii de securitate.

Conform sarcinilor stabilite în planul de măsuri, s-au obținut probe de scris de la elementele suspecte în acțiunea "APELUL" de la mașinile de scris pe care le folosesc și copia amprentelor digitale, materiale care au fost trimise la Direcția I.

În cadrul analizei s-au stabilit:

- Vor fi folosite în continuare măsurile organizate pe lângă elementele suspecte în acțiunea "APELUL";

- Vor fi punctate, verificate și atrase la colaborare persoanele din anturajul celor în cauză cu posibilități de pătrundere în intimitatea lor;

- Cu sprijinul și îndrumarea Direcției I, Serv. IV vor fi inițiate combinații informative folosind rețeaua din problemă cu posibilități pe lângă elementele suspecte în acțiunea "APELUL", de care dispun alte organe de securitate, în special cele limitrofe Alba, Mureș și Cluj;

- Se vor efectua percheziții secrete la numiții CRISTEA NAUPE și SIRBU LEON în scopul identificării de materiale tangente cu acțiunea "APELUL";

- Pe baza datelor obținute cu privire la intenția elementelor suspecte în caz de a se deplasa pe raza altor județe, vor fi luate măsuri pentru cunoașterea comportării lor și a persoanelor pe care le racolează solicitând sprijinul ofițerilor de profil.

Periodic se va raporta la Direcția I, Serv. IV principalele date obținute din urmărirea elementelor susmenționate.

OFITER SPECIALIST III

Lt.col., IONESCU H.

MINISTERUL DE INTERNE
INSPECTORATUL JUDEȚEAN SIBIU
- SECURITATE -
nr.131/MV/0076979 din 25 1978

strict secret
ex.nr. 2. 28

C ă t r e ,

MINISTERUL DE INTERNE - BUCUREȘTI

- Directia I-a - Serv.IV -

Pentru cunoașterea și contracararea oricăror acțiuni ostile - clandestine sau deschise - care ar putea fi desfășurate de unele elemente active greco catolice de pe raza noastră de activitate, cu ocazia împlinirii a 30 de ani de la actul revenirii bisericii greco catolice la cea ortodoxă, precum și pentru obținerea de noi date care să ne conducă la identificarea autorilor "Apelului", am trecut la executarea sarcinilor prevăzute în planul întocmit împreună cu dvs., precum și la îndeplinirea ordinelor cuprinse în radiograma dvs.nr.00403541 din 14.10.1978.

Informațiilor obținute au fost raportate zilnic, în timp util, pentru exploatare la Serv.IV, tel.605.

Elementul principal de pe raza noastră de activitate și anume preotul gr.cat. ONOFREI POMPEI, în perioada 18.10.-21.10 a.c. a fost pus în filaj, stabilindu-se că în această perioadă i-a făcut o vizită scurtă, de cca 10 minute, numitului COVORAN GHEORGHE din Făgăraș str. [redacted] despre care am stabilit că este preot greco catolic nerevenit și că este deosebit de activ pe linia "Apelului". În urma contactelor dese făcute cu ONOFREI POMPEI, precum și ca urmare a sensibilizării mijloacelor speciale de la domiciliul acestuia am reușit să stabilim faptul că în ultimul timp acesta a contactat o serie de greco catolici, ierarhi și preoți, cărora le-a spus că a fost întrebat de organele noastre despre existența memoriului greco catolic dar că nu știe nimic, cerându-le și lor părerea asupra acestui lucru. Astfel ONOFREI POMPEI a vorbit cu episcopii TODEA ALEXANDRU de la Reghin și cu episcopul PLOSCARU GHEORGHE de la Lugoj, care au apreciat faptul că ONOFREI le-a spus acest lucru, sfătuindu-l să nu-i fie frică dacă se știe nevinovat, arătând și acestia că nu cunosc de "Apel" alte date. Obiectivul nostru a mai discutat și cu următorii preoți greco catolici nereveniți: SIRBU LEON din Sibiu, CRISTEA VASILE din Sibiu, GINTA GHEORGHE din Sibiu, PUSCA NICOLAE din Medias, SURDU GHEORGHE și STOIAN VALER din Medias precum și cu pr. TRUFAS LIVIU din Cluj, dar care nici unul nu s-a arătat că ar cunoaște ceva despre autorii "Apelului" sau despre componența "comitetului".

..//..

Fiind trimisă cu sarcini informatoare "VIOLETA" la numitul ONOFREI POMPETI, acesta i-a confiat faptul că este mereu întrebăat de către "cineva" că ce anume cunoaște de existența unui anume comitet greco catolic dar că el în realitate nu cunoaște nimic în acest sens. De asemenea ONOFREI i-a mai confiat sursei că el este în general "foarte păzit". A mai rugat-o pe sursă să-l întrebe pe unchiul ei, episcopul greco catolic KORNILLIAC PLATON din Munchhen, care este cauza pentru care comentatorul de la radio Vatican, FLAVIU POPAN a fost înmormântat la Munchen și nu la Roma.

În urma contactelor făcute cu el am avut în vedere temperarea elementului urmărit, atenționarea lui de a se abține de la orice acte de agitație greco catolice, aspecte care considerăm că au reușit întrucât ONOFREI POMPETI a prămis organelor noastre că el personal nu va întreprinde nici un fel de acțiuni ascunse sau de agitație.

În urmă planului întocmit și a indicațiilor dvs. am trecut și la contactarea preotului SIRBU LEON din Sibiu, suspect și el pe linia acțiunii "Apelul". Cu această ocazie cel în cauză s-a arătat foarte binevoitor și amabil cu organele noastre discutând o serie de probleme interesante. Astfel întrebându-l care este rațiunea pentru care el personal nu a revenit în anul 1948 la biserica "mamă", ortodoxă, ne-a contrazis imediat spunând că biserica "mamă" a românilor este cea catolică. Astfel a explicat că românii la data încreștinării au fost catolici, că ritul era latin și că abia prin secolul al IX-lea sub puternica influență a bulgarilor și grecilor să devenim ortodocși și la marea schismă din anul 1054 să o rupem total cu Roma și că de fapt în anul 1900, românii transilvăneni care s-au unit cu Roma, nu au făcut altceva decât să revină la biserica lor inițială.

Întrebându-l pe SIRBU LEON dacă a făcut vreun memoriu personal la conducerea statului, acesta a spus că pînă în prezent nu a făcut nici un memoriu dar că are în intenție acest lucru datorită faptului că se apropie 1 decembrie cînd se sărbătorește 60 de ani de la unirea Transilvaniei cu România și că în actul de unire s-a consemnat în scris că după unire vor fi respectate toate drepturile confesiunilor religioase existente la acea dată în Transilvania, deci și a bisericii greco catolice.

Referitor la "Apel" ne-a spus că a auzit de el dar că nu cunoaște nimic în plus și că el personal nu este de acord cu o asemenea practică care este numai în defavoarea bisericii lor.

Un alt aspect rezultat este și acela că în Cluj Napoca ar exis-

ta aproape 100.000 de credincioși greco catolici și care nici unul nu frecventează biserica ortodoxă. Din aceștia foarte mulți merg la catedrala romano catolică din piața unde este statuia lui Matei Corvin, și în zilele de sărbătoare când la terminarea slujbei oamenii ies din biserică anumiți turiști maghiari din Ungaria sau din apus, fac fotografii care ulterior le folosesc în scop de propagandă irédentistă, lăudându-se cu numărul deosebit de mare al ungarilor din Cluj, lucru care este ireal.

În municipiul Mediaș, asupra elementelor principale din acțiunea "Apelul", SURDU GHEORGHE și MUNTEANU IOAN, am luat măsura contactării lor, de mai multe ori, în această perioadă, a trimiterii cu sarcini a unor informatori precum și a stimulării mijloacelor speciale aflate la domiciliul lor, fără a rezulta, însă, aspecte deosebite care să prezinte importanță în cadrul acțiunii "Apelul".

Cu ajutorul serv.III din cadrul inspectoratului am luat măsura identificării turiștilor străini care au venit din RFG, Franța și Italia și în urma unei analize profunde am stabilit că printre ei nu se găseau elemente suspecte în cadrul acțiunii "Apelul".

În scopul prevenirii săvârșirii oricăror acțiuni din partea clerului ortodox, care ar fi de natură să evoce evenimentul de la 21.oct., care fiind un succes al lor, prin imputernicitul județean al cultelor am luat măsura punerii în temă a mitropolitului, a conducerii mitropoliei Ardealului precum și a conducerii Institutului Teologic Ortodox din Sibiu, de a se abține de la orice manifestări sau acțiuni în acest sens.

Pe linie de "S" s-au luat măsuri de intensificare a supravegherii elementelor urmărite, în această perioadă, rezultând unele noi legături ale acestora.

ȘEFUL SECURITĂȚII
MR. COLONEL,

ANDREI MIHAIL

ȘEFUL SERVICIULUI I/A

23.10.1978
2 exempl.

MV/MV .

MINISTERUL DE INTERNE
INSPECTORATUL JUDEȚEAN SIBIU
+ SERVICIUL I/A -
nr.131/MV/0023 din 20.12.1979

strict secret
ex.nr. 1.

18

APROB
Col. *[Signature]*
14.01.1980

PLAN DE MĂSURI

- pe anul 1980 privind cunoașterea, prevenirea și neutralizarea acțiunilor dușmănoase de propagandă împotriva statului nostru, inițiate de persoanele ostile din rîndul catolicilor de rit oriental.

În ultimul timp elementele dușmănoase din rîndul catolicilor de rit oriental și-au transferat activitățile de reorganizare clandestină și recunoaștere a cultului catolic de rit oriental în sfera acțiunilor dușmănoase, activitate materializată prin scrisori și memorii cu conținut dușmănos adresate unor personalități din exterior și diferitelor persoane din țară, comentarii ostile denigratoare la adresa orînduirii de stat din țara noastră, și-au intensificat legăturile cu cetățeni străini cunoscuți ca exponenți ai cercurilor potrivnice statului român. Totodată negînd rolul masei populare, o serie de persoane acordă primat greco catolicilor și fostelor partide burgheze în făsurirea istoriei moderne a statului român aducînd grave acuze orînduirii noastre socialiste.

Existența unor asemenea acțiuni dușmănoase, a faptului că și pe teritoriul județului Sibiu avem elemente care să aibă concepții de natura celor de mai sus, precum și a faptului că întretin legături cu principalele elemente din țară pe această linie, impun necesitatea luării de măsuri care să vizeze:

I. Cunoașterea, prevenirea și neutralizarea oricăror activități de propagandă împotriva orînduirii noastre.

II. Atragerea elementelor greco catolice la unele activități de contracarare, combatere și neutralizare a acțiunilor naționalist iredentiste ce se desfășoară în țară și străinătate sub eșecul rînduirii catolice.

În acest sens ne propunem luarea următoarelor măsuri informativ-activiste:

I. În cazul preotului greco catolic ONOFREI POMPEI - unul dintre elementele suspecte în cadrul acțiunii "APELUL", se va continua realizarea combinației de infiltrare a informatorului "CRISTIAN MIZULESCU", element cu legături și relații cu unii ierarhi greco catolici și preoți fanatici, prin care intenționăm să realizăm înca-

De a se investiga suspectul este elab. pe p. 10 a me. [Signature]

Ararea informativă a obiectivului urmărit, în sensul cunoaşterii tuturor preocupărilor şi intenţiilor sale.

Termen: 25.04.1980

Răspunde: cpt. Munteanu Vasile

2. Cunoaşcând faptul că informatoarea "VIOLETA", urmează ce în acest an să efectueze o vizită în RFG la unchiul ei episcopul gr. catolic ucrainean KORNILLIAC PLATON, ne vom folosi de acest prilej pentru a stabili dacă ONOFREI POMPEI sau alte lelemente suspectate pe linia problemei, nu încearcă să stabilească un canal de legătură cu emigraţia greco catolică ostilă din RFG. Se va încerca şi o cooperare cu H.M.0544 - Bucureşti, pentru rezolvarea unor sarcini specifice în cazul în care se consideră necesar.

Termen: 30.08.1980

Răspunde: cpt. Munteanu Vasile

3. Intrucît în urma măsurilor informativ operative întreprinse am identificat pe numitul "MUNTEANU EMIL", care provine dintr-o familie de vechi greco catolici, de ierarhi, mitropoliţi, cunoscut şi cu legături în rîndul unor episcopi (PIOSCARU de la Lugoj) se va continua acţiunea de studiere, şi verificare, cunoaştere personală şi stragere la colaborare a acestuia.

Termen: 24.04.1980

Răspunde: cpt. Munteanu Vasile

4. Cunoscut fiind faptul că preoţii greco catolici nereveniţi de pe raze judeţului nostru, în diferite împrejurări, se erijează în "buni români", "patrioţi înflăcăraţi" ne vom folosi de aceste aspecte de la caz la caz, în scopul determinării lor de a contracara unele acţiuni naţionalist irepentiste.

Sarcină permanentă.

Răspunde: cpt. Munteanu Vasile

5. Elementele suspecte din cadrul problemei vor fi menţinute în contact în scopul aflării lor sub influenţă, a abţinerii de la săvîrşirea de acte antisociale şi a exploatării lor în orb.

Sarcină permanentă

Răspunde: cpt. Munteanu Vasile

6. O atenţie deosebită va fi acordată, în acest an, identificării, şi cunoaşterii elementelor laice, mai ales intelectuale, care frecventează biserica româno-catolică, şi se menţine pe poziţii greco catolice.

Termen: 30.12.1980

Răspunde: cpt. Munteanu Vasile

7. Datorită aspectelor noi apărute în cadrul acțiunii "Apelului" (la ultimele 2 difuzări de la sfârșitul anului 1979) se vor lua probe de scris de la toate elementele suspecte din problemă.

Termen: 30.05.1980

Răspunde: cpt. Munteanu Vasile

8. Reinstruirea rețelei informative din problemă în concordanță cu cerințele etapei actuale. Avem în vedere descoperirea autorilor "Apelului", intervențiile Vaticanului în treburile interne ale statului nostru privind religia catolică, încercări de revitalizare a ordinelor și congregațiilor călugărești, stabilirea în ultimă instanță a celor care sînt interesați în a folosi religia drept pîrghie împotriva statului român.

Termen: 01.03.1980

Răspunde: cpt. Munteanu Vasile

DE ACORD:

SEFUL SERVICIULUI I
COLONEL,

Dancu
DANCIU NICOLAE

OFITER OPERATIV PRINCIPAL
CAPITAN,

cpt. Munteanu
MUNTEANU VASILE

MINISTERUL DE INTERNE
INSPECTORATUL JUDEȚEAN SIBIU
- SERVICIUL I/A -

strict secret ¹⁰
ex.nr. 2.

nr.131/MV/0023 din 19 februarie 1980

R A P O R T

- privind analiza elementelor curpinse în baza de lucru în problema "Greco Catolică" și care își au domiciliul pe raza municipiului Medias.

Trecînd la analiza elementelor curpinse în baza de lucru din problema "Greco Catolică" de pe raza municipiului Medias, în baza ordinului conducerii inspectoratului am constatat următoarele

I/URMĂRIREA INFORMATIVA

În cadrul Securității Municipale Medias sînt lucrate în sarcină de urmărire informativă un număr de 2 elemente: SURDU GHEORGHE și STOIAN VALER

1. SURDU GHEORGHE dosar nr.1081, deschis la data de 07.10.1977, conspirativ "CATOLICUL" - fost pînă în anul 1946 preot gr. catolic la Paris, fost condamnat, unul din principalii suspecți în cadrul acțiunii "Apelul".

În urma analizei dosarului se desprind următoarele informații mai importante:

Ultima analiză pe bază de plan de măsuri a fost făcută la data de 18.05.1979.

În luna martie 1978 aflîndu-se la tratament în stațiunea Neptun a făcut o excursiune turistică în R.P.B., fără a fi cerut ci-neva și avizul nostru.

În luna aprilie 1978 i-a confiat unui informator, "Luca Mihai", că este foarte neliniștit deoarece așteaptă un musafir de la București, din cadrul securității statului, pentru a da niște relații în legătura cu biserica catolică.

Din informațiile furnizate de către rețea nu rezultă aspecte de esență, sau cît de cît interesante pe linia descoperirii autorului (lor) "Apelului".

Pe linie de "S" sa stabilit că dispune în bancă de 595,94 mărci vest germane, trimise de preotul MENGES HIERONIMUS din FRG, din care ultimele 200 D.M. în luna decembrie 1979.

Informațiile cele mai interesante pentru organele noastre au fost obținute prin mijloacele speciale existente la domiciliu său, din care rețeaua mai jos după cum urmează:

- Nota din 23.11.1978- discutînd cu pr. Munteanu Ioan tot

din Meias îi realtează că" situația bisericii lor este foarte gravă. Gr. cat. trebuie să aibă un om în străinătate, care să fie devotat trup și suflet care să stăce în permanență RSR, pînă cînd li se vor da drepturi. Tot într-o discuție cu MUNTEANU IOAN, îi spune că are la domiciliu o carte (sau numai a avut-o) tipărită în străinătate în care se arată cu lux de amănunte modul cum a "încetat să existe biserica lor în 1948" și felul cum au fost arestați episcopii și cei mai importanți preoți greco-catolici". Tot cu acesta în discuții se referă la faptul că în Iran, un bătrînd a reușit să răstoarne toată conducerea politică și să preia puterea, fiind de acord ca și un episcop de al lor să se ridice, să mobilizeze masele, înăiferent dacă va trăi sau va muri.

- În discuția din 26.01.1979 tot cu Munteanu Ioan îi spune acestuia că face o lucrare sau așa ceva, direct în franceză, dar pe care nu i-o mai da să o bată la mașină, ca pe celelalte. Se pare că e ceva foarte important în legătură cu biserica lor.

- În data de 30.02.79 - Munteanu Ioan îi aduce lui SURDU G. o lucrare bătută la mașină în mai multe exemplare pentru a fi date la ceilalți preoți gr. cat (se pare din Meias). Acum printre altele SURDU ca de altfel și în alte dați, face un elogiu lui GH. CALCIU, fiind întrutotul cu ideile lui și a modului său de acțiune. Menționez că de fiecare dată cînd discută, numitul MUNTEANU IOAN îl aprobă pe SURDU fiind de acord cu el.

- În ziua de 05.04.79 - în prezența unui pr. Gh., neidentificat, discută și face comentarii necorespunzătoare la adresa conducerii superioare de partid și de stat.

- În nota din 20.06.79 - discutînd cu "TIRNAVEANU" (se pare că e preotul rom. cat. BAȘINT SALVADOR din Meias) - Surdu are o poziție total ostilă comunismului. Tot acum îi spune lui Tirnăveanu că a trimis o scrisoare pr. Henri D. în care i se plînge de nedreptățile care i se fac prin faptul că de 2 ani nuna mai primit nici o publicație din străinătate deși i se trimit.

- Se află (SURDU) în relații bune cu numitul HILA AUGUSTIN, pe care l-a ajutat cînd acesta a fugit din țară, și cu care s-a întîlnit cînd a venit HILA în țară, iar recent a primit și o scrisoare de la el.

Concluzia generală a informațiilor obținute pe linie de T.O. este că SURDU GH. este un element deosebit de dușmănos, ascultă și comentează în prezența a diverși știrile transmise, denigrează unele măsuri luate de statul nostru și în general politica pe care o ducem, arătîndu-și o tentă de pesimism în legătură cu viitorul patriei noastre.

2. STOIAN VALER - preot greco-catolic nerevenit, dosar nr. 1083, descjis la data de 13.10.1977.

Ultima analiză pe bază de plan de măsuri s.a făcut la data de 18.

mai 1979.

În urma analizei informațiilor existente la Mosar există o informație imediată apariției primului "Apel" în care spune că el crede că acest memoriu care a fost difuzat la "Europa Liberă" a fost făcut de către mireni (laici) - fără a se mai insista în continuare pentru aprofundarea acestei informații.

Susnumitul întreține relații apropiate, de vizite reciproce, discuții, cu toți preoții gr.cat. din Mediaș și chiar din Sibiu și alte localități. Corespunde și vizitează și unii dintre episcopii lor cum sînt TORBA ALEXANDRU, și se pare PLOSCARU ION din Lugoj.

Se ocupă cu traducerea din limba franceză a unor lucrări filozofice și religioase, dar a căror conținut îl cunoaște și organele noastre.

Se menține în continuare pe poziția, fermă, a redării drepturilor bisericii lor.

Este încărat informativ cu mai multe surse și chiar prin mijloace speciale care se află la domiciliu lui SURDU și MUNTEANU cu care se și vizitează, lucru care ne ajută la cunoașterea poziției sale.

Pînă în prezent nu rezultă aspecte de nunață dușmănoasă.

II/ SUPRAVEGHEREA INFORMATIVĂ - cu prioritate

1. MUNTEANU IOAN - pr. r.cat. nerevenit, elemente deosebit de fanatic pe linia reînființării bisericii greco catolice.

- este legătură apropiată a lui SURDU GH. cu care de foarte multe ori are manifestări dușmănoase la adresa regimului - comentînd dușmănos știrile transmise de postul de radio "Europa Liberă" (pe care îl acuză regulat) precum și anumite măsuri luate de conducerea noastră superioară de partid și de stat.

- Este încărat informativ corespunzător, în special prin mijloace speciale de la domiciliu său, și cele de la dom. lui SURDU GH., precum, mai puțin, prin rețea și alte mijloace ale muncii. Consider că trebui ca pe viitor să fie lucrat în a.u.i.

2. GINTA GHEORGHE - pr. gr. cat. nerevenit, fost PNL - .

- Se menține pe poziția reînființării fostului lor cult în care sens; întreține relații și comentează aceste aspecte cu toți preoții gr. cat. din Mediaș, Sibiu și din alte localități.

Dintr-o informație verificată, rezultă că pr. gr. cat. PUSCARNIC din Mediaș, cunoaște de niște probleme despre GINTA - și aceasta manifestă o teamă ca nu cumva GINTA să vorbească și să fie prins cu minciuna despre înțelegerea ce au avut-o. Ptr. clarifi-

care acestui aspect s-a făcut încă în 1968 un plan de măsuri dar care nu a fost realizat.

3. PUSCA NICOLAE - pr.gr.cat.nerevenit.

- locuiește în aceeași casă cu STOIAN VALER;

- are aceleași manifestări și preocupări ca și ceilalți și întreține relații cu toți pr.gr.cat. din Mediaș, Sibiu și chiar alte localități.

- este încadrat informativ, dar nu rezuktă nimic semnificativ în legătură cu "Apelul".

4. MANISLAS GLIGOR - preot ortodox, pensionat în 1978 venit din com.Unirea juđ.Alba, la gienrele său.

- pe cînd era la Alba era semnalat cu manifestări necorespunzătoare înm legătură cu unele măsuri luate de conducerea superioară de partid și de stat.

- de cînd a venit la Mediaș are o poziție bună, slujește în biserica ortodoxă și paricipă la toate serviciile divine aferente cînd este solicitat.

- consider că a fost luat greșit în evidență la problema "Greco Catolică".

5. BACIU VIORREL - pr.gr.cat.nerev.- actualmente profesor la liceul Petrol Gaz Mediaș.

- semnalat cu manifestări necorespunzătoare privind unele libertăți de exprimare a voinței la noi în comparație cu occidentul.

- este ginerăle proetului GINTA GH. și în relații cu ceilalți

III/CONCLUZII

=====

În general situația operativă din problemă este cunoscută și aceasta datorită faptului că există cele două mijloace speciale la domiciliu elementelor principale, lucru facilitat și de faptul că ei se cunosc se vizitează și discută numai probleme legate de biserica lor.

Toți cei care sînt lucrați în mod activ se află în contactul organelor noastre, pentru temperare, influențare, și eventual exploatare în orb, lucru care îl consider că este bun.

Deși dispunem de aceste mijloace speciale totuși o serie de persoane nu sînt identificate, pe unele note T.O. nu se află nici o mențiune iar unele informații deși sînt foarte interesante nu au fost raportate nici la Sibiu și nici la Direcția I-a.

În problemă nu se dispune de o rețea capabilă să pătrună în clandestinitatea elementelor urmărite. Rețeaua existentă provine din rîsul lelemntelor revenite la ortodocsie sau din alte mesii, la care lelemntele urmărite evită să se confieze, le oco-

lesc, sau chiar le suspēctează, din mōtivate pe care le cunoaștem. 12.

In viitor va trebui luate probe de scris recente de la toate aceste elemente în conformitate cu ordinele în vigoare.

Din analiza tuturor informațiilor existente la problemă putem să concluzionăm că autorul(ri) "Apelului" e din Meșias sau că vreunul din elementele mai sus menționate ar face parte din acel "Comitet

OFITER OPERATIV PRINCIPAL

CAPITAN,

MUNTEANU VASILE

cap. Munteanu

MINISTERUL DE INTERNE
INSPECTORATUL JUDEȚEAN SIBIU
- SERVICIUL/A -
nr.131/MV/0026 din 27 octombrie 1980

strict secret
ex.nr. ___

R A P O R T

- în cadrul problemei "Greco catolice" se de raze
juțetului Sibiu.

SITUATIA OPERATIVA

În cadrul I.J.Sibiu situația operativă în cadrul problemei
greco catolice se prezintă astfel:

Sîn lucrăți prin A.G.I. un număr de 4 elemente și anume:
HOSU EMIL și ONOFREI PMOPFI din Sibiu și SURDU GHEORGHE și MUNTEANU
IOAN din Meșias, elemente dintre cele mai pretabile pe linia acțiu-
nii "APELUL".

În cadrul nosarului de problemă sînt urmăriți un număr de 8
elemente, în majoritate preoți greco catolici din Sibiu și juțet (
Boitoș Ignat - p-veni, Filip Ioan din Boarta, Pența Ioan din Bazna,
Stingaciu Ioan din Chesler, Horța Maria, SîrbubLeon, Știstea Vasile
și Catană Vasile toți din Sibiu).

Pentru supravegherea acestor elemente dispunem de un număr
de 4 informatori, recrutați pe linia problemei, de asemenea ptr. ur-
mărirea acestor elemente este folosită și rețeaua din alte probleme
(cuît ortodox și romano catolic) precum și rețeaua din legătura șe-
fului de post pentru cei care locuiesc în comune.

ASPECTE OBTINUTE ÎN CADRUL URMĂRIIRII INFORMATIVE

În urma măsurilor informativ operative de cunoaștere
și prevenire a unor acte atisociale din partea elementelor lucrăte
în moș activ pe linia problemei greco catolice se desprine faptul
că marea majoritate a elementelor respective se mențin pe poziția
reînființării fostei biserici greco catolice, în care sens mențin
legături între ei și în plus se afiliază și pe lîngă cite un episcop
greco catolic cum ar fi TOBEA ALEXANDRU și PLOSCARU EGAN (cum sînt
Onofrei Pompei, Surdu Gheorghe, Sîrbu Leon, Stoian Valer și alții).

Din supravegherea lor s-a desprins faptul că între preoții
gr.cat. din Transilvania, în special, există un sistem de legătură
foarte bine pus la punct și care poate fi exemplificat prin faptul
că ori de cite ori are loc vreun eveniment în rîn-ul lor, cum ar fi
recese, se anunță imediat și participă la aceste procesiuni. Unii
din juțetul Sibiu au participat și la înmormîntarea episcopului
Merton Aron la Alba Iulia.

.. //..

Un alt aspect rezultat, și nestul se interesant, este acela că au început să facă memorii la conducerea superioară se parția și se stat și alți preoți greco catolici care nu făcuseră asemenea memorii în anii anteriori. În acest sens îl putem exemplifica pe numitul SIRBU LEON, fost spiritual la Academia Teologică se la Blaj care a făcută un asemenea memoriu în luna septembrie 1980.

În ceea ce privește sfera se legături a elementelor ura rite se pe reza jușetului Sibiu raportează că în marea lor majoritate se încreaptă înspre CLUJ NAPOCA, se ex.legătura permanentă se între Căileanu Teofil și Sirbu Leon, a lui Onofrei Pompei cu Boila Matei, Trufăsu Liviu și Tamilian Coriolan.

Trebuie să raportează că în utlulul timp au apărut și în cadrul Institutului Teologic Ortodox se în Sibiu, o serie se semnalări se spre unele elemente se în rîsul stuvenților că au preocupări pe linie reînființării bisericii greco catolice. De curînd au fost înse ificați 2 stuvenți se în anul I, absolvenți ai Seminarului Teologic Ortodox se în Cluj Napoca care sub influența lui PRUNDUS AUGUSTIN au manifestări fățișe se nuanță gteco catolică. Un rol asupra întotrinării lor se pare că la avut și permanente legături de care ambii o întrețin și cu episcopul IUSTINIAN CHIRA, care se pare că este un adept al uniștiei. În altă ordine se în ei I.J. Sibiu a obținut informații verificate se în care rezultă că la bisericile (și în special la minăstrirea Rohia) se în nordul Transilvaniei folosirea ritului greco catolic în săvîrșirea slujbelor religioase are prioritate față se cel ortodox și acest lucru cu sprijinul tacit sau seirect al Arhiepiscopiei se la Cluj Napoca.

Ca metoșă, se descoperită se noi, a preoților greco catolici se atragere a tinerilor seminariști sau stuvenți teologi, se la instituțiile se învățămînt ortodoxe este acela că se oferă se le face fel se fel se trucerii care le sînt necesare pentru întocmirea seiferitelor lucrări și în acest mod treptat reușesc să-i înoctri-neze, unii ajungînd în acest fel să aibă și manifestări ostile. În acest caz putem exemplifica pe numitul HOSU EMIL, absolvent al Institutului Teologic se în Sibiu în iunie 1980, originar se în Văraș nr. 74 juș. Maramureș care sub influența pr. NICULA ALEXANDRU se în peș se ajuns să aibă astfel se manifestări. De către noi se-a cerut se se nificarea lui HOSU EMIL la I.J. Maramureș încă se în iulie se ar pînă în prezent nu am primit nici un răspuns care ne este necesar pentru se putea trimite materialele pe care le seținem.

In ceea ce privește modul cum s-a acționat pentru cunoașterea și estomparea activității preoților greco catolici de pe raza noastră de activitate, raportăm că practica jurețului Sibiu a devenit a fi foarte eficientă măsura ținerii într-un contact permanent a acestor elemente, care datorită vârstei și a graului de înăstribire nu se poate realiza nimic prin alfel de măsuri. In acest sens putem exemplifica faptul că elementul principal, cuprins și în planul pe țară al acțiunii "APELUL", pr. ONOFREI POMPEI datorită măsurilor de influență săvârșite asupra lui a refuzat să participe la consfătuirea greco catolică care a avut loc, motivând că nu era autorizată și ca stare organele de stat ar fi putut lua măsuri. De asemenea prin acesta am realizat unele combinații prin care am rețenminat și alți preoți greco catolici dein jureț, a vorbi despre "Apelul", sub control T.O., puțin clarifica astfel situația lor. Un alt caz al menținerii sub influență este și acela al preotului SIRBU LEON, care de curind, așa cum arătat mai sus, făcând un memoriu a spus și la organelor noastre o copie.

In ce privește recrutarea de rețea de perspectivă, raportez că I.J. Sibiu a avut în vedere acest aspect recrutând un informator tânăr, student teolog, originar din Lugoj, care se află în enturajul preoților gr. cat. din Lugoj de pe str. Popovici Bănățeanu nr. 10 (episcop Ploscaru, Tiut și Sălăjean) și pe care, prin măsuri combinate, am reușit de curind și infiltrarea lui și pe lângă pr. ONOFREI POMPEI din Sibiu.

PROPUNERI

1. Din analiza situației operative în această problemă se poate trage concluzia că elementele urmărite mai greu se restănuiesc față de elemente care sînt din orașul sau jurețul lor, practica demonștrînd că întotdeauna cînd au contact cu vreo sursă din altă parte deyin mai volubili, nu mai sînt suspicioși, obținîndu-se în acest mod materiale de interes operativ. In acest sens am propune, ca sub îndrumarea direcției I-a, să se analizeze oportunitate și necesitatea trimiterii unor astfel de surse, verificate și sincere, la principalele elemente urmărite, și care dispun la domiciliu și de mijloace speciale.

2. In ceea ce privește studenții teologi semnalati cu astfel de preocupări raportăm că în cazul în care intenționăm să luăm anumite măsuri împotriva lor fie direct fie prin cunoașterea institutului, întîmpinăm greutăți mari ales din partea episcopilor de parte aparțin acestia. In acest context am propune un sprijin mai eficient și din partea I.J. al M.I. care au pe raza lor de competență episcopii, a intervenii pe lângă cunoașterea acestora și să le explice pe-

rieulozitatea care o prezintă asemenea studenți, atât prin rămânerea lor în cadrul colectivului de tineri precum și mai ales după ce vor deveni preoți.

3. Porțina se la faptul că după venirea în țară a preotului TOȘERICIU, sau format două curente în rîsul grego catolicilor, în ceea ce privește oportunitatea folosirii se către preoții uniți a ritului latin, propunem ca să folosim acest aspect pentru a crea gerută în rîsul lor, a crea o stare de suspiciuni și neîncredere.

OFITER OPERATIV PRINCIPAL,
CAPITAN,

Ept. C. Munteanu
MUNTEANU VASILE

2 exempl.

BV/MV

MINISTERUL DE INTERNE
SECURITATEA MUNICIPALĂ MEDIAS
Nr.1/OC/0071861/ 15.06.1989.

STRICT SECRET
Ex.nr. 1.
S.E.7.

C A T R E,

INSPECTORATUL JUDETEAN AL M.I. -SIBIU
= SECURITATE SERV. 1/A =

La ordinul "vs. telefonic cu privire la activitatea preoților greco-catolici nereveniți care domiciliază pe raza noastră de activitate, raportăm următoarele:

În cadrul problemei sînt lucrați în S.I. un număr de 5 preoți greco-catolici nereveniți. În mape de verificare sau în dosare de urmărire informativă nu este lucrat nici unul.

Rețeaua informativă: se compune din 1 informator; două persoane de sprijin și o persoană de sprijin cu aprobare;

Din datele și informațiile pe care le deținem rezultă că, preotul greco-catolic nerevenit MUNTEANU IOAN născut la data de 24.10.1912 în comuna BRATEIU jud. SIBIU, fiul lui IOACHIM și MARIA, pensionar domiciliat în mun. MEDIAS str. [redacted]. ține la domiciliul său adunări religioase la care participă între 30-40 persoane, în special în zilele de duminică. Este satisfăcut de faptul că din partea autorităților nu s-au luat măsuri împotriva sa, sperînd că în curînd, fostul cult greco-catolic va fi recunoscut și în continuare întreține legături cu numiții: LANGA TERTULIAN din CLUJ; BOIAN MARIAN din BUCUREȘTI; ~~ARVA~~ ARVA IOAN din TIRGOVIȘTE; FLOSCARIU IOAN din LUGOJ; și TODEA ALEXANDRU din REGHIN.

În mai multe rînduri, au fost expediate din MEDIAS mai multe materiale cu conținut religios, materiale care au fost semnate de TODEA ALEXANDRU din REGHIN; unui număr de 180 de persoane din diferite localități ale țării.

Toți cei cinci preoți greco-catolici desfășoară o intensă activitate pe linia repunerii în drepturi a fostului cult greco-catolic, sens în care participă la unele înmormîntări ale foștilor preoți greco-catolici.

Întrețin legături cu TODEA ALEXANDRU din REGHIN și își desfășoară activitatea sub îndrumarea acestuia.

Pe viitor ne propunem întreprinderea unor măsuri de natură să cunoaștem activitatea clandestină pe care aceștia o desfășoară, identificarea tuturor persoanelor care participă la adunările religioase, a noilor legături create în țară.

La domiciliul numitului MUNTEANU IOAN se va efectua studiu în vederea introducerii mijloacelor TO fixe pentru a cunoaște din timp natura activităților pe care acesta o desfășoară.

Raportăm faptul că din datele pe care le deținem rezultă că preotul ortodox GIRLOANTA IOAN care întreține relații cu preoții greco-catolici nereveniți, STOIAN VALER și PUSCA NICOLAE, pe care-i sprijină moral, se vor lua măsuri de încadrare informativă a acestuia cît și introducerea de mijloace TO fixe la biroul său de la parohie în vederea obținerii de date și informații despre lucrările de "sertar" a numitului STOIAN VALER și identificării legăturilor care-l vizitează.

Rețeaua informativă va fi reinstruită cu sarcini concrete, pe lângă fiecare element în parte, pentru a le cunoaște preocupările, intențiile de viitor, poziția prezentă legăturile și natura acestora, din rîndul lor urmînd a fi punctate, studiate și verificate în vederea atragerii la colaborarea cu organele noastre.

Alăturat anexăm raportul nostru cu nr.1/OC/0074030 din 23.02. a.c. și materialul cu caracter religios, expediat din MEDIAS și semnat de TODEA ALEXANDRU, care a fost obținut prin mijloacele "SE".

SEFUL SECURITĂȚII MUNICIPALE
MAIOR

BLAJAN GEORGHE

OFITER OPERATIV
Cpt.

ONEA CONSTANTIN